

Gordana Vlajčić, 24. srpnja 1930. – 23. siječnja 2013.

U Zagrebu je 23. siječnja 2013. preminula prof. dr. sc. Gordana Vlajčić, redovna profesorica u miru Fakulteta političkih znanosti Sveučilišta u Zagrebu. Profesorica Vlajčić rođena je 1930. u Šibeniku. Osnovno i gimnazijsko obrazovanje završila je u Splitu. Nakon toga upisala je studij povijesti na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, gdje je 1956. diplomirala. Od 1957. do 1962. radila je kao profesorica povijesti u nekoliko zagrebačkih osnovnih škola i IX. gimnaziji, svugdje s velikim uspjehom. Na Fakultetu političkih znanosti Sveučilišta u Zagrebu zaposlena je od njegova osnivanja 1962. te na njemu prolazi cijeli znanstveni put, od asistentice prof. dr. Ljube Bobana i prof. dr. Renea Lovrenčića, preko izbora u zvanje docentice na Katedri za suvremenu povijest, pa sve do zvanja redovite profesorice. Profesorica Gordana Vlajčić magistrirala je 1966. na poslijediplomskom studiju iz povijesti države i prava na Pravnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Doktorirala je 1973. na Fakultetu političkih znanosti Sveučilišta u Zagrebu na temu iz suvremene hrvatske političke povijesti, obranom doktorskog rada *Osma konferencija zagrebačkih komunista*.

U svome životu profesorica je uspješno spajala tri aktivnosti, i to upravo one koje su većini ljudi zanimljive i važne, one koje traže veliku predanost i ljubav. Riječ je o aktivnostima koje mogu obavljati samo energični ljudi: sportu, politici i znanosti. U svima je bila iznimno uspješna. Svoj je sportski talent dokazala kao igračica jugoslavenske reprezentacije u rukometu i košarci, a uspješna je bila i u atletici, osobito bacanju koplja. Puna mladalačkog idealizma i energije, angažirala se i u politici, gdje je također bila vrlo uspješna. Bila je zastupnica u Skupštini grada Zagreba, a obnašala je i odgovornu dužnost zastupnice u Saboru Socijalističke Republike Hrvatske, gdje je bila istaknuta članica njegova Kulturno-prosvjetnog vijeća. Usprkos uspjehu u sportu i politici, prava ljubav profesorice Vlajčić bila je i ostala znanost i pedagoški rad na fakultetu. Njezina predavanja iz političke povijesti ostala su u sjećanju brojnim generacijama studentica i studenata Fakulteta političkih znanosti. Kao njezin asistent, svjedočio sam odnosu velikog poštovanja između profesorice i njezinih studentica i studenata. Na predavanjima je osobito dobro bio prihvaćen njezin smisao za humor i uvijek prisutna vedrina. Pri tome nikad nije gubila iz vida ishod nastave, stjecanje znanja o jednom od ključnih istraživačkih fenomena politologije i historiografije: fenomenu nacionalizma i nacije. Profesorica Gordana Vlajčić istaknula se svojim sjajnim istraživanjem odnosa ideologije i politike komunističkog pokreta prema fenomenu nacije i nacionalizma. Prva je u hrvatskoj historiografiji i politologiji upozorila na to da se politika hrvatskih i jugoslavenskih komunista mora proučavati u okviru politike Kominterne, a bila je i jedna od onih znanstvenica i znanstvenika koji su se odlučno suprotstavljali velikosrpskom revizionističkom tumačenju povijesti. Suradujući na projektu "Suvremeni fenomen nacije i međunacionalni odnosi", na temu nacionalnog pitanja objavila je sedam knjiga i brojne radove u znanstvenim časopisima, najviše u vrlo uglednim *Našim temama*. Među profesoričnim knjigama osobito se ističe *Osma konferencija zagrebačkih komunista*. U njoj je pokazala intelektualno poštenje i hrabrost kada je nakon dugog razdoblja historiografskog prešućivanja prva spomenula ulogu Andrije Hebranga u hrvatskom i jugoslavenskom komunističkom pokretu. Također je sjajno, na temelju detaljnih studija svih povijesnih izvora, jasno istaknula kako je KPJ u funkciji obrane zemlje od fašističke agresije razvijala široku politiku narodne fronte i međunacionalne tolerancije, koja je bila jasnija i odlučnija od tadašnjih direktiva

Kominterne. Vrlo su zapažene i njezine knjige *Revolucija i nacije*, *Jugoslavenska revolucija i nacionalno pitanje (1919-1927)*, *Boljševički antifašizam. Ideološke osnove i taktika – politička stajališta Kominterne (1919-1934)* i *Kominterni i taktika borbe "klasa protiv klase" (1927-1934)*. U njima raščlanjuje odnos KPJ prema nacionalnom pitanju te uz pomoć analize diskursa prisutnog u povijesnim izvorima ukazuje na sve značajke utjecaja Kominterne na politiku KPJ.

Ukupno gledajući, prof. dr. sc. Gordana Vlajčić svojim je pedagoškim radom i znanstvenim istraživanjima uspjela afirmirati Fakultet političkih znanosti Sveučilišta u Zagrebu kao mjesto gdje se stječe izvrsno obrazovanje iz suvremene političke povijesti te se uvrstila u znanstvenice čija su djela od trajne vrijednosti za suvremenu hrvatsku politologiju i historiografiju.

TIHOMIR CIPEK